

Պարզեավճար սոյանության համար

Վիսողություններ առկայի ֆրեսկայն գործի առթիվ

Դասավարության ժամանակ երկու կողմերին լսելը հռոմեական իրավունքի գլխավոր հիմնարկություններից մեկն է: Բայց ինչպես վարվել, երբ «երկու կողմը» ողջ է: Ահա նույն իրավունքի ես մեկ հիմնարար սկզբունք: «Բոլոր կասկածները մեղադրյալի օգտին են»: Իսկ ի՞նչ ամեն, եթե մեղադրյալը զոհն է, որը մեռած է եւ չի կարող արդարանալ: Մոսկվացի Ալեքսանդր Իվանովիչը ստանել է իրեն սեղանի վրա վաճառման վարորդի վարորդին, որն իբր փորձել էր իրեն բռնաբարել: «Իբր» բառն օգտագործում են ոչ դատաբաններ: Բանն այն է, որ սոյանության փաստը ֆունկցիոնալ արդարացի է, իսկ բռնաբարության փորձը՝ ոչ:

Պարզություն մտնում: Երբ կինը դատաբանում է իր մասին, եւ մեծ մասնագետներ են, հրաշալի է: Բայց վաս է, երբ դատաբան են մարդաստանին ծափահարել լուրջ այն դատաբանը, որ սոյանվածն «այլազգի» է:

Իվանովիչի նկատմամբ ենթադրաբար բռնության դիմած անձնավորության անունն էր Սերգեյ Բաղդասարյանը: Նա հայ էր:

2003 թ. դեկտեմբերի 8-ին, առավոտյան ժամը 4-ին Մոսկվայի Դոնցկայա փողոցով մի ջախել կին էր վազում: Նա չէր ծնում, օգնության չէր կանչում. դատաբանը վազում էր: Պարզության վաճառման մեխանիզմները կանգնեցրին մեծ մասնագետները: Նրանցից մեկը՝ սերժանտ Ալեքսանդր Կոնստանտինովը, անձնագրում կարդաց. «Իվանովիչը Ալեքսանդր Միխայլովնա»:

Չեզոքացրած Ալեքսանդրը, չգիտես ինչու, կրակոտ դատաբանի 3 անդամներից միսկը, որին կարգաբանի ֆունկցիոն: Սերժանտի խոստովանումը, ջախել կինն ավստրալիացի մեղադրյալի վրա մարտնչել էր մասնում, թե ինչ էր մասնակց: Սերժանտը արժանացավ էր դեղին այն կողմը, որտեղից վազելով եկել էր կինը: Քիչ անց Ալեքսանդրը նրա ձեռքերի եւ հագուստի վրա արյուն նկատեց: Թե որտեղից կինը չուզեց բացատրել: Բայց երբ մեծ մասնագետը թիվ 4 շենքի բակը, Իվանովիչը անսպասելիորեն հայտարարեց, որ դատաբանը սոյանել է մոսկվա «Ժիգուլի» վարորդին, որն իբր փորձել էր իրեն բռնաբարել:

Ալեքսանդրը բացեց «Ժիգուլի» դուռը եւ սեսավ վարորդի սեղանը ընկած երեսաստորին: Նրա արձանն ու վարորդի իջեցված էին, աճուկից արյուն էր հոսում: Նա դեռ ողջ էր: «Ես առողջ եմ» բռնաբարելը չկարողացան փրկել վիրավորին, որը մահացավ անգիտակից վիճակում: Սերգեյ Բաղդասարյանը 23 տարեկան էր: Իվանովիչը վայր ժամանակ 28 տարեկան էր:

«Չափել կինը տուն էր վերադառնում ամուսնու մոտ, բայց նրան փորձեցին բռնաբարել» այսպես մասնագետները մասնագետները 2005-ին նշեցին: Ոչ ոք չհետաքննեց, թե որտեղից էր վերադառնում Իվանովիչը անսպասելի ժամը 4-ին:

Ընտրությունից մարզվեց, որ նա երեկոյան վիճել էր ամուսնու հետ, որը «չէր կարողանում կրկնել համակարգից»: Վե՞րի մասնագետն, անուշա, հարգելի է:

Երբ է, ամուսնու հետ վիճելուց առաջ Իվանովիչը, իր իսկ խոստովանումը, նրա հետ խոսել էր: Դա ես դատաբանի չէ: Ընթացիկում նրա օրհանգստում մեկ-երկու բաժակ էին խմել, ապա վիճել: Պատահում է:

Սակայն ջախել կնոջ արձագանքը, մեղմ ասած, փոքր-ինչ տարօրինակ է. նա վերցնում է խոհանոցի դանակը, փաթաթում ինչ-որ շերտ մեջ, դնում տալիսակը եւ ուժ գիշերով հեռանում է:

Սերժանտ Ալեքսանդր Կոնստանտինովը կա անչափ հետաքննարկյալ մի հասկած, որին չէր են ուժարություն դարձրել: «Իվանովիչը մասնագետ, որ մեծ մասն է կանգնեցրել, կանգնել է մի երեսաստոր, ինչը նույն է մեծ մասն, նրան խոսել են»:

Եվս մեկ բան: Գործի նյութերից հետեւում է, որ Բաղդասարյանն առաջինը չէր, ում այդ գիշեր «բռնել» էր Իվանովիչը: Նրա ավստրալիացի մասնագետը «սեղանի վրա» երկու ուրիշ վարորդներ: Նրանց մեծ մասնում կինն անցկացրել էր ընդհանուր առմամբ մոտ 3 ժամ, բայց այդպես էլ տուն չէր հասել: Թե ինչ էր տեղի ունեցել այդ առաջին երկու ավստրալիացիներում, մնում է անհայտ:

Փոխարենը հայտնի է այլ բան: Հանցագործությունից 9 ժամ անց փորձաքննությունից ցույց էր տվել Իվանովիչի արյուն մեջ 1,6 սոկոս տեղիային սոխի ամպլուսություն: Իրավաբանների լեզվով դա նշանակում է «հարբածության միջին աստիճան»: Հիմա փորձենուր մասնագետները, թե փորձաքննությունն ինչ ցույց էր տվել 9 ժամ անցված անցկացված լինելու դեղին: Ի դեպ, ինչու այն ժամանակ չէին բարեհաճել անմիջապես փորձաքննություն անցկացնել:

Ընտրության եւ դատաբանության նյութում այս Խաչի դատաբանը չկա: Չի բացատրում նաեւ այն փաստը, որ Իվանովիչի մարմնի եւ հագուստի վրա բռնության որեւէ հետք չի հայտնաբերվել. լուրջ կոծակ անգամ չկա: Այդ դեղին ինչու էր վստահավոր «բռնացող»՝ ուսանող Սերգեյ Բաղդասարյանը: Եվ ինչու «Ժիգուլի» ներսահում դանակի հարվածը որեւէ դիմադրության չի հանդիմարել: Մինչդեռ Իվանովիչը մեծ էր հասնել հետեւի նստարանին, որտեղ իր տալիսակը էր, բացել, հանել դանակը եւ թափով հարվածել: Միջոց Բաղդասարյանը հանգիստ հետեւել է այդ բոլոր գործողություններին...

Արդեն դատաբանության ժամանակ մարզվեց, որ բոլոր իրերն առողջացրել (չարաբաստի դանակը, սոյանվածի հագուստը) առեղծվածային կերպով անհետացել են: Ինչպես էր դա մասնակց եւ ո՞ր էր մեծ եղել: Այս բոլոր հարցերը հայտարարվեցին «ոչ էական»:

Ես դիմում եմ զղամարդ վարորդներին: Դեկի մոտ նստած փորձել ձեռք բռնել ու վարորդի իջեցնել գոնե մինչեւ ծնկները: Վստահ եմ, մեկ ձեռքը չի բավականացնի. ստիպված կլինեք գործել երկու ձեռքով: Ինչպես եւ Բաղդասարյանը: Իսկ ի՞նչ էր անում Իվանովիչը, մինչ ցանկապես Բաղդասարյանը երկու ձեռքով հանում էր հագուստը. հանգիստ նայում էր...

Այստեղ մնում է լուր ենթադրություններ անել: Բայց ֆանի որ ենթադրյալ բռնացողի ձեռքերն զբաղված են եղել, կինը կարող էր բացել ավստրալիացի դուռը եւ փախչել: Դա փոխարեն նա հետեւի նստարանից վերցրել է իր տալիսակը, բացել, դանակը դուրս բերել, վրայի կտորը հանել եւ մահացու հարված հասցրել:

Բայց ամենահետաքննարկյալ դեղին առջեւում են: Իվանովիչը անհայտ կարված էր մարդու

աճուկին: Արդյո՞ միտմամբ չէր էր, թե ոչ՝ անդամաստիան մնացած ես մեկ հարց է: Աճուկը երակների, անոթների եւ նյարդային վերջույթների կենտրոնակետ է: Սա նշանակում է, որ գոհի արյունը ժայթել է, Բաղդասարյանը գոռացել է ահավոր ցավից: Հարվածից հետո նա վստահ չէր ներկայացնում Իվանովիչի համար, որը կարող էր գոնե Ես առողջություն կանչել, մանավանդ որ ավստրալիացիները երկու բջջային հեռախոս կար: Բժիշկների կարծիքով, Բաղդասարյանին հնարավոր կլինեք փրկել, ե-

Չոհր Սերգեյ Բաղդասարյանը:

թե անմիջապես օգնություն կանչեն...

Չեզոքացրած կինը կասի, թե չի հիշում դանակի տեղը (սոյանության գործից հայտնաբերվեց ավստրալիացի հասակին, առջեւի եւ հետեւի նստարանների միջով): Իսկ սերժանտ Ալեքսանդրը հիշում է Իվանովիչի կողմից արձագանքությունը. «Վերջապես դանակը թե՛ս եկավ»:

Թե՛ մնալը եւ թե՛ դատաբանը հարցնում էին Իվանովիչի, թե ինչու էր հետ դանակ վերցրել: Երկու դեղին էլ հնչեց միեւնույն տասնամյակ: Երբ առջինը 16 տարեկան էր եղել, նրան ոչ այն էր բռնաբարել են, ոչ այն է փորձել են բռնաբարել: Իբր այն ժամանակվանից հետո դանակ է ման սայիս: Երբ է, 16-ամյա Իվանովիչի բռնաբարության ֆրեսկայն գործը ոչ ոք չի տեսել: Սակայն դա քննվել էր անհայտ, թե նա ստում է. գուցե ման դեղին մասնակց էր, բայց նա ամաչել կամ վախեցել էր հայց ներկայացնել: Անբացատրելի է մեկ այլ բան, եթե դեռափի հասակում մնալու դեղին էր մասնակց, ինչու՞ այժմ, լինելով հասուն կին, նա իրեն այդքան անզգույս էր դադար: Գիշերով նստում է անձանոթ մարդու ավստրալիացի, խմում է նրա հետ...

Բացի դրանից, մեծ արդեն գիտենք, որ այդ գիշեր Բաղդասարյանն առաջինը չէր, ում ավստրալիացի մասնագետ էր Իվանովիչը:

2003 թ. դեկտեմբերին Մոսկվայի Լյուբլինոյի օրհան դատաբանությունը Իվանովիչի մեղադրանքի ներկայացրեց ՈՂ Բ. օր-ի 111-րդ հոդվածով՝ «Տուժածի մահվանը հանգեցրած ծանր մարմնական վնասվածի մասնագետ»: Բայց արդեն 2004 թ. փետրվարին ֆունկցիոնալ որոշեց վերադառնալ Իվանովիչի գործողությունները: Խոստում այժմ 107-րդ հոդվածի մասին է՝ «Աֆեկտի վիճակում կատարված սոյանություն»: Այդ որոշումն մեջ ֆունկցիոնալ փաստաթուղթ էր հոգեբանական-հոգեբանական համալիր դատաբանության եզրակացությունը: Սակայն տարօրինակ

այն է, որ սվայլ փորձագիտական փաստաթուղթում որեւէ խոսք չկա «հանկարծակի ծագած հոգեկան հուզմունքի» կամ «աֆեկտի» մասին:

Առհասարակ աֆեկտի վիճակը բարդ է գրեթե անկանխեստելի երեւոյթ է: Հանցագործության դադարից անմիջապես հետո է, իսկ կարճ ժամանակ անց արդեն չի եղել, եւ հայտնի չէ, եղել է արդյո՞ք առհասարակ: Ուսի փորձագետները չափազանց զգուշավոր են մնալու դեղին:

Բացի դրանից չկան նաեւ վկաներ, որոնք կկարողանային ինչ-որ բան դատաբանը որոշողության դադարից անմիջապես հետո Իվանովիչի վիճակի մասին: Իսկ զոհը, որը նաեւ ենթադրյալ «բռնացող» է, մեռած է: Ուրեմն ինչն էր դատաբանությանը եւ դատաբանին թույլ սվել եզրակացնել, որ դանակով կինը գործել է աֆեկտի վիճակում:

Այստեղ հարկավոր է վերստին անդադարանալ այն վիճակին, որն արձանագրային չոր լեզվով կոչվում է «հարբածության վիճակ»: Ինչպես հիշում ենք, մահվանը ավարտված գիշերային մասնագետներից 9 ժամ անց Իվանովիչի արյուն մեջ հայտնաբերվել է 1,6 սոկոս տեղիային սոխի ամպլուսություն: 1,6 սոկոս հայտնաբերվել է Սերգեյ Բաղդասարյանի օրհանում դիտարկման ժամանակ: Բայց նրա դեղին խոսքը «հարբածության միջին աստիճանի», իսկ Իվանովիչի դեղին՝ «թեթեւ աստիճանի» մասին: Եվ սա այն դեղին է, երբ 1,5 սոկոսից հետո հարբածության աստիճանը (ըստ իրավաբան Մորոնի) կարող է լինել միայն միջին:

«Հանելույթ» մասնագետը մարզ է: Իրավաբանական սեսակետից այլ կողմից հարբածության վիճակը եւ աֆեկտի վիճակն անհամատեղելի, միմյանց բացառող են: Եվ եթե «թեթեւ աստիճան» դեռ մի կերպ կարելի է կարող է «հանկարծակի ծագած հոգեկան հուզմունքի հետ», ապա «միջին» կամ «ծանր» աստիճանները՝ երբեք: Բանն այն է, որ արյուն մեջ այլոհոյի առկայությունը համարվում է ծանրացուցիչ հանգամանակ, իսկ աֆեկտը՝ մեղմացուցիչ: Բայց վկաներ, կրկնում են, չկան: Բաղդասարյանը մեռած է, նրա համար միեւնույն է: Բացի դրանից «այլազգի» է, մինչդեռ դանակով կինը ջախել է եւ գրավիչ, եւ որ գլխավոր է՝ «բնիկ ազգության» ներկայացուցիչ է... Թե՛ն անհնարին էր ապացուցել, որ սոյանության դադարից անմիջապես համակարծակի ծագած հոգեկան հուզմունքով: Այս դրա բացակայությունը եւս անառաջացուցիչ է...

2005 թ. հունվարին սկսվում է բարդ ու երկարատև դատաբանություն: Մայրաքաղաքի դատաբանությունում մնալու գործերի թիվը, առանց չափազանցության, հասնում է չասնյակների: Միայն թե Իվանովիչի մասնագետները հետեւում էին փաստորեն բոլոր կենտրոնական լրատվամիջոցները: Եվ միայն նա՛ այդ մասնագետները «հերոսուհին» գրեթե խորհրդանշան դարձավ ինչպես կանանց իրավունքների ռազմաբուժական ջանքերի, այնպես էլ ամեն սեսակ մացիստների անձնավորությունների ու խմբավորումների համար:

«Պատգամներն ուսանելի» դատաբաններով: Հասկալու է այն էր ընկնում բացառապես ծայրահեղական «Ընդդեմ ընդհատակյա ներգաղթի» շարժումը (դրա որոշ առաջնորդներ միանգամայն ճանաչելի են, չնայած զարգացող առաջնությանը եւ ազգայնական փոփոխմանը): Ծարժումն Իվանովիչի մոտիվները 50 հազար ռուբլի դրամական դարձեւ մասնագետ սոյանության համար: Եվ Իվանովիչը դարձավ շահագործող չհրաժարվեց...

Ի դեպ, Բաղդասարյանն իրոք ներգաղթյալ էր, բայց ոչ անօրինական. նա ՈՂ Բ. ֆաղափար էր, Մոսկվայի դատական բաց համալսարանի 5-րդ կուրսի ուսանող, սերուն էր լավ ընթացից: Երբեք դատական դատախազության փորձը չէր ենթարկվել...

Կես տարի անց կայացվեց վճիռ. Իվանովիչը մեղավոր ճանաչվեց աֆեկտի վիճակում կատարած սոյանության համար: Պատժը՝ 2 տարեկան ազատազրկման բանտարկություն:

Բայց արդեն մի ֆանի օր անց Մոսկվայի դատախազի առաջին տեղակալ Բորիսովը Իվանովիչի մոտիվները արդարացնելու հարց էր առաջարկում: Նախագահական կայքէջերն անմիջապես արձագանքում են. «Սերժանտը մեծ դատախազության որոշումը եւ սոյանում դատաբանում արդարացի դատախազի կատարմանը»: ՈՂԴ Կ. գործիչներից Կուրյանովիցը մասնագետական բանակի վրա դատախազական գույքում է ուղարկում Մոսկվայի Լյուբլինոյի դատարան. «Որոշման ՈՂ Դ. Դատախազի մասնագետը դատախազում են արդարացնում վճիռ կայացնել Ալեքսանդր Իվանովիչի գործով»:

Նոյեմբերի վերջերին Իվանովիչի գործով տեղի ունեցավ Լյուբլինոյի դատարանի եւս մեկ միջոց՝ հիմա արդեն ուրիշ կազմով: Այս անգամ այն տեղի չուր օր: Առաջին երեք օրերին դատախազ Պորոկան անկեղծորեն մեծ մասնագետ մեղադրողի դեր էր խաղում, իսկ չորրորդ օրը նույնքան անկեղծորեն հրաժարվեց մեղադրանքից: Ներկայումս գործող դատախազական օրենսգրքի համաձայն, դա նշանակում էր Ալեքսանդր Իվանովիչի իրավասար արդարացում: Եվ ՈՂԴ Կ. խմբակցության գործիչ Կուրյանովիցը զինակիցների հետ ցուցադրաբար շանդայն էր խմում հենց դատարանի աստիճանների վրա...

Իվանովիչի դատախազությունն անցկացվում էր դրմվակ, ուսի Պորոկայի փաստաթուղթը մնում են անհայտ:

Ես չեմ արդարացնում հանգուցյալ Սերգեյ Բաղդասարյանին եւ չեմ մեղադրում Ալեքսանդր Իվանովիչի վրա, բայց համաձայնեմ, որ վաս չէր լինի լսել նաեւ մյուս կողմին: Նույնիսկ եթե այդ մյուս կողմն այլեւ ոչինչ չի կարող ասել իր օգտին: Այդ, Բաղդասարյանը մեռած է, բայց նրա ցուցմունքներին կարող էր փոխարինել իրավաբաններն զրգալեց դատախազությունը: Սակայն դրա փոխարեն ավանաստե եղանակ մասնագետները Կուրյանովիչի գլխավորած սակավամարդ, բայց համեմատաբար ամբողջի ծանկուններին: Այդ ամբողջն ունի մեկ փաստարկ՝ «այլազգի» է...

Եթե մեծ, թեկուզ լռելիայն, դատախազում են այդ սահակներին, ուրեմն գործերը վաս են: Ել ավելի վաս է, եթե նրանց կողմն են դատախազությունն ու դատարանը:

«ՆՅՈՒ ՅՈՐԸ ԹԱՅՍՍ»

Թուրքիան դասասանի առաջ

Վերոհիշյալ վերնագրով ամերիկյան ամենահայտնի թերթերից «Նյու Յորք թայմսը» անդրադառնալով արևմտահայերեն ամենաբազմաթիվ լրատվամիջոցներում վայելող թուրք Օրհան Փամուկի դասավարտությանը՝ դեկտեմբերի 21-ի համարում զետեղել է խմբագրական հոդվածի Ա մասը, որտեղ հույս է հայտնվում, որ դասավարտությունը մինչև փետրվարի 7-ը հետաձգվելու ծառայելու է նրա դեմ հարուցված մեղադրանքները չեղյալ համարելու ուղիների որոնմանը:

Գրականության գեղով Լոբելյան մրցանակի հավանական թեկնածու Փամուկի դեմ հարուցված գործը հարցականի տակ է դնում Թուրքիայի ցանկությունը՝ ընդունելու եվրոպական ֆալակական արժեքները, եւ այնուհետեւ դասասանականությունը անդամակցելու Եվրոպական միությանը, գրված է խմբագրականում:

«Վերջին մի ֆանի արհմտերին վարչապետ Ռեջեփ Թայյիբ Էրդոգանն ու նրա իշխող կուսակցությունը ընդունեցին մի Էրաբ Բարեփոխումներ, որոնք ի վերջո ճանաչողաբար հարթեցին հոկտեմբերին ան-

Չեթաձգելով Փամուկի դասավարտությունը, դասավորը արդարադատության նախարարին խնդրել է դարձնել թե գործը լուրջ է առաջ անել, թե՛ ոչ: Վերջինս դասասանել է. «Շատ բան է կախված ներքա Իրավիճակից մի ազգի, որը միշտ էլ ֆալակացիական ազատություններից ավելի զնախաժեղ է ազգային միասնությունը: Շատ թուրքեր դեմ են Փամուկի եւ այլոց դասավարտությանը, բայց, ըստ երեւոյթին, ուրիշները դեմ չեն»:

«Փամուկի դեմ հարուցված գործը կարծես ու մեղադրական օրենքի հասկացումը վճռական ֆալեր են, որ Թուրքիային առաջնորդելու են դեռ չեվրոմիություն: Առավել կարեւոր է նաեւ իր ժեթական կառուցվածքը վերափոխելու Թուրքիայի առաջընթացը», նշված է «Նյու Յորք թայմսի» խմբագրականի առաջին մասում:

Չիթասական արժանի է, որ, ըստ վերջին Էրդոգանը ընդունած իր որոշման, թերթը հայոց կոստանդուպոլիսի Բարեփոխում Փամուկի խոսքերը մեջբերելիս գրում է՝ «անդրադառնալով հայոց 1915 թվի ցեղասպանությանը» բառերը:

Դեկտեմբերի 21-ին Ավստրիայի մայրաքաղաք Վիեննայում Իրանի դասավարտության հետ հանդիպել են Անգլիայի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի դասավարտությունները եւ Բեռլինի միջուկային ծրագրի հարցը: Զանգի որ վերջիններս ներկայացնում են Եվրոմիությանը, ուստի կարելի է փաստել միջուկային ծրագրի հարցով ԵՄ-Իրան բանակցությունների վերականգնումը:

Դրանք ընդհանրվել էին դեռեւս օգոստոսին, երբ Իրանական կողմը հայտարարել էր միջուկային ծրագիրը Եվրոմիությանը իր վճարականությունը: Իսկ սեպտեմբերին Անգլիայի Էնթոնի Բլեյթի միջազգային գործակալությունը Թեհրանին էր դիմել, որ դադարեցնի Իրանի հարստացման աշխատանքները: Պահանջի մերժումը դասաճան էր դարձել, որ Իրանի դեմ

դասաճանից հետո կիրառված հարցում ներգրավվի նաեւ ՄԱԿ-ը: Համեմատյան դեպք, Վիեննայի հանդիպումը հրավիրվել է Իրանի Խալաֆական Հանրապետության նախագահ Մահմուդ Ահմեդինեթանի հակախտայելական ելույթներից հետո: Այս հանգամանքը որոշակի ծրագրերի հարմարեցնելու հարցում Անգլիայի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի դիրքորոշման մասին: ԵՄ-Իրան հաջորդ հանդիպումը տեղի կունենա հունվարին, որի ընթացքում կողմերը դասասանական բնույթ կհաղորդեն Վիեննայում վերականգնված նախնական բանակցություններին:

Հ.Չ.

Եվրոհանձնաժողովի ծրագիրը կխթանի որակյալ աշխատանքի ներհուսը

Եվրոհանձնաժողովը ընդունել է գործողությունների ծրագիր, որը կոչված է նպատակ ունենալ օրինական «սնտեսական» ներգաղթին: ԱՄՆ ներգաղթի ֆալակականության օրինակին հետեւելով՝ հանձնաժողովը արտահայտել է օտարերկրյա բարձրակարգ մասնագետներին «կանաչ ֆալեր» սրամարդելու օգտին:

Մինչև 2009 թվականն ընդգրկող ծրագրի մասնամասնություններին անդրադառնում է «Ֆիզար» թերթը, նշելով, որ Եվրոհանձնաժողովի նպատակն է Եվրոմիությունն առավել գրավիչ դարձնել օտարերկրացի բարձրակարգ մասնագետների համար եւ վերացնել աշխատանքի դալակարը:

Փորձագետների հալվարկների համաձայն, «ծերացող» Եվրոպայում 2010-2050 թթ. առնվազն 20 մլն օտարերկրացի աշխատող կդալահանգրվի աշխատանքի բնակչության կրճատումը չեղանգնելու համար:

Հանձնաժողովը ԵՄ անդամ ղեթություններին հորդորում է հնարավորին Էուս ընդհանուր օրենքներ ընդունել «սնտեսական» ներգաղթյալների ներհուսի առաջիկա աճը լավագոյնս վերահսկելու նպատակով: Խոսքը մասնավորապես աշխատանքի առողջության, կրթության եւ ազատ Էրազայության

իրավունքների փոխհամաձայնեցման մասին է:

Գործողությունների ծրագրում առաջին տեղում բարձրակարգ մասնագետներն են, երկրորդ տեղում սեղոնային աշխատողները, որոնք չլուրջ մրցակցության մեջ մտնելու Եվրոպայի աշխատանքի տեղի: Հանձնաժողովը առաջարկում է բարձրակարգ մասնագետներին եւ Բիթասատղ գիտնականներին Էնորիել կեցողության եւ աշխատանքի իրավունք, որը նրանց թույլ կսա ազատեւ Էրջել ալքողը Եվրոմիությունում: Աա յուրօրինակ «կանաչ ֆալեր» է՝ ամերիկյանի Եվրոպական ալքրերակը:

Ներկայումս օտարերկրացի բարձրակարգ մասնագետների 54 տկոսը մեկնում է ԱՄՆ, մինչդեռ համեմատաբար ցածր որակավորում ունեցող օտարերկրացիների 84 տկոսը ընտում է Եվրոպայի ճանաչարիը:

Ինչ վերաբերում է գյուղատնտեսության, զբոսալքողության եւ Էի-հնարարության ոլորտների սեղոնային աշխատողներին, Եվրոհանձնաժողովը նրանց առաջարկում է աշխատանքի հասուկ իրավունք, որն ուժի մեջ է 6 ամսից մինչև 5 տարի եւ կարող է նորացվել մի ֆանի տարելքան: Նդասակն ընդհանրակա աշխատանքի հնարավորության կանխումն է:

Իսրայելյն սղառնալիքի տակ է դնում ընտրությունների անցկացումը Պաղեստինում

Իսրայելյն սղառնալիքի տակ է դրել Պաղեստինի Ինքնավարությունում առաջիկա հունվարի 25-ին նատակված համընդհանուր ընտրությունները՝ որոշելով գրվել Արեւելյան Էուտաղեմի ղաղեխիցիներին ընտրություններին մասնակցելու իրավունքից: Այդ մասին, ինչդեռ դեկտեմբերի 22-ի համարում նատ է թուրքական «Շնի Էաֆա» թերթը, Իսրայելի ղեկավարությունը դասոնոտես հայտնել է դիտողների Եվրոպական դասվիտակության ղեկավար Վեռոնիկ դե Վալեբրին:

Որտումը դասճանալքանվել է ընտրություններում «Համապի» թեկնա-

ծումերին չնդաստելու անհրաժեթությունը: Ի դասասղառն դրան դաղեստինյան վարչակարգն սղառնացել է ընտրությունները չեղյալ հայտարարել թուրք տարածքներում, եթե Իսրայելը համառոի աղեղել Արեւելյան Էուտաղեմում դաղեստինցիների մասնակցությունը ընտրություններին:

Ի դեղ, «Իսրայելի մայրաքաղաքի անվակեթի մաս» հայտարարված Արեւելյան Էուտաղեմն օկոտղացվել էր 1967 թ.-ին: Սակայն դա չէր խանգարել, որ 1993 թ.-ին Իսրայելը Պաղեստինի հետ ստորագրի Օսլոյի դայմանագիրը, թերեւս դրանով էլ ճանաչի դաղեստինյան ընտրություններին

մասնակցելու դաղեստինցիների իրավունքն Արեւելյան Էուտաղեմում:

Չնայած Իսրայելի ձեռնարկումներին, Էուտաղեմը ՄԱԿ-ի որոշմամբ թաճանված է երկու մասի: «Հին ֆաղալն», ըստ որոշման, հանձնվել է Իսրայելին, իսկ Արեւելյան Էուտաղեմը՝ դաղեստինցիներին, որտեղ 5 հազար Իրեթների դիմաց բնակվում են 200 հազար դաղեստինցիներ: Այն երկրներ, որոնք Էուտաղեմի օկոտղացված հասվածը չեն համարում Իսրայելի տարածք, իրենց դեթալմանսները բաղել են Թել Ավիվում՝ որոշեւ մայրաքաղաքում:

Հ.Չ.

«Կասրինա» մրրիկը՝ 2005 թ. գլխավոր իրադարձություն

Ամերիկյան ՋՄՄ-ների խմբավորումների Էրազում «Աստեիլեթը դրեւ» գործակալության անցկացրած հարցումը վկայում է, որ նրանք «Կասրինա» մրրիկը համարում են 2005 թ. գլխավոր իրադարձությունը: ԱՄՆ տարածով անցած մրրիկներն ստացել են 288 խմբագիրներից 242-ի ձայները: Տարվա մյուս թուրք իրադարձություններից յուրաքանչյուրն ստացել է 18 ձայնից ոչ ավելի:

Երկրորդ կարեւոր իրադարձությունը համարվում է Հովհաննես-Պողոս Բ դաղի մաղը, որը գահակալեց 26

տարի եւ առաջին ոչ իսլակցի դաղըն էր վերջին 465 տարում: Կարեւորությամբ 3-10-դ տեղերն զբաղեցնում են Իրանի դեթոլերը, ԱՄՆ զբաղույց դասարանի նախագահ Ուկլյան Ռեմկվիտի մաղը, նավթի գեթի կեթուկ աճը, Ուոլտերի հոլիտայան աղաբեկությունները, Ասիայում տեղի ունեցած ցունամիի հետեւանքները, 15 տարի կոմայի մեջ եղած մի կնոց մաղը, ԱՄՆ փոխնախագահի աշխատակաղմի ղեկավար Կլոկս Լիթթիի դասոնաթողությունը, նախագահ Ջորջ Բուեի վարկամիլի աննախադեղ ցածր մակարակը (նվաղ ֆան 40 տկոս):

Մենասը 6 ամսով երկարաձգել է «Հայրենասիրական ակիթ» գործողությունը

ԱՄՆ Սեմաթը ձայների դաղը մեթամասնությանը առնվաղն 6 ամսով երկարաձգել է «Հայրենասիրական ակիթ» կոչվող օրենքի գործողության ժամկեթը: Այդ օրենքն ընդլայնում է ամերիկյան հասուկ ծառայությունների եւ իրավադաղ կառույցների իրավունքներն աղաբեկությանը դեմ մղվող դայմարում:

Մղիակ տան առաջարկությամբ Կոնգրեսը «Հայրենասիրական ակիթ» ընդունել էր 2001 թ. սեթեմբերի 11-ի աղաբեկությունների գործողության ժամկեթը լրանում է ղեկեթեթերի 31-ին: Ուստի նախագահ Ջորջ Բուեոն օրենսդիրներին խնդրել էր երկարաձգել այդ օրենսդիր հոդվածների գործողությունը:

Որիվ գործակալությունը նատ է, որ խոսքը մասնավորապես աղաբեկության մեջ կասկածվող անձանց բջջային հեռախոսների եւ կաղի մյուս միջոցների գաղեսլայման դաղեթեղված իրավական արադաղարգի մասին է:

Դեկեթեթերի 14-ին տարածված հայտարարության մեջ Բուեը սեմասոնրերին հորդրել էր երկարաձգել «Հայրենասիրական ակիթ» գործողության ժամկեթը, «հակաաղաբեկական դաղ անհրաժեթությունը՝ հակաաղաբեկական դասեթաղման»: Սեմասոն ընդունված փասաթղղը լրանակման է դրվելու Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների դաղասում:

Ճաղոնական նոր գործվածքը ոչնչացնում է թռչնագրիղի վիրուսը

Ճաղոնացի գիտնականներն ստեղծել են հասուկ գործվածք, որը լիովին ոչնչացնում է թռչնագրիղի H5N1 վիրուսը: Գյուտի հեղինակը «Տոնոի» համալսարանի դոկթոր Կոիթի Օցուկին է, որը գործակցել է «Ղալկար» տեխնոլոգիայի եւ «Մոնդաթե Էլեկտրիկ» արդյունալքերակն ֆիոնայի հետ, հարդոլում է ԱՄՆ-ՏՄՄ գործակալությունը:

Շուս ճաղոնացիների դոկթորն, թռչնագրիղի վիրուսն այդ գործվածքի վրա հայտնվելու դեթումում 1 ողեթում ոչնչանում է ավելի ֆան 99 տկոսով: Գործվածքի դասաղիկն իր դասոնալանակն հասկությունը դաղաղանում է 30 օր:

Ալլասահունչ աղեթողությունը հիմնված է կոնի մակերեթուլթին ֆակվ հակալիոտասային մյուս դոլոմիթի՝ աղիտաների դասի աղաղակաղմիչ հաննայուրթի հասկությունների վրա: Դոլոմիթը սկալ դեթումում հասուկ մեակման է եթարկվում նաոնեթիոլոգիաների վերջին նվանումների օգաղործմամբ:

Գործվածքը փորձարկվում է ՀՄՆ3 վիրուսի վրա: Սակայն մասնագետները կարծում են, որ նոր մեակումը նույնան արդյունակեթ կլինի նաեւ H5N1 վիրուսի դեթումում: Ճաղոնական ձեթարկությունները ծաղում են նոր գործվածքն օգաղորդել Էնթաղիաների եւ հասուկ արտաղաղաղի արաղոլայան մեջ, չաղիաների եւ հասուկ արտաղաղաղի արաղոլայան մեջ, ինչդեռ նաեւ հիկանդանոցներին եւ վարակի տարածմանը եթթական մյուս վարիերի օղաղիոլանան հանակաղեթում:

ՄԱԿ-ը դուրս գրեց 19 ամենաաղաթ երկրների դաղսթերը

Միջազգային արժուրային հիմնադրամը որոշել է չեղյալ հայտարարել աղիտարիի 19 ամենաաղաթ երկրների դաղսթերը, որոնց ընդհանուր գումարը կաղմում է 3,3 մլրդ դոլար: BBC-ի սկալներով, այդ երկրների մեթ մասն Աֆրիկայում է: Ցանկում ընդգրկված են նաեւ Հոնդուրասը, Նիկարագուան եւ Տաղիկասանը:

Պարսթերի դուրսգրման վերալքրյալ «Մեթ ութնյալի երկրներն» սկաղումնալին որոշում ընդունել են «Լիվ-8» հանրահայտ աղ խմբի համալքեթից հետո, որոնց կաղմակերիչները բողոթում են աղիտ երկրների հարկային ծանր բեթի դեմ:

Հարուստ երկրների ղեկավարները որոշել էին աղիտան վերցնական դուրսգրման վերցնական որոշման իրավունքը վերաղաղել միջազգային ֆիոնանսական կաղմակերողություններին:

ՄԱԿ-ը դաղսթերի դուրսգրումը մինչև ղեկեթեթերի սկիզբը Էաղկաղում էր ամենաաղաթ երկրների բարեփոխումների իրականացման հետ: Սակայն օրեթս հայտնի դարձավ, որ դաղսթերը չեղյալ կղաղատարվեն առանց նաղաղայանի:

Ընդունված որոշումն աննաղաղեղ է այն իմաստով, որ միանաղմից նման խոնոր դաղսթ երեթեւ դուրս չէր գրվել: Ի դեղ, ներան արժանացած երկրներից որեթ մեկն ի վիճակի չէր լինի դաղսթերը մարել տեսմեթի աղաղայում:

Աղիտ երկրների ֆիոնանսական կաղմակերողության վերացման կողմնակիցները կարծում են, որ դաղսթերի ծանր բեթի անհետացումն այդ երկրներին թույլ կսար «Էկել մեթը» եւ բոնեղ զարգացման ուղին:

Գ.Բ.

Բաժանվեցին հայկական «Օսկարիկները»

Արդեն 3-րդ անգամ հայտնի է դարձավ Մեծ Բրիտանիայի Գլոբալ Բրոդկասթինգ ընկերության կողմից հայկական «Օսկարիկները»-ի հաղթողները։ Մրցույթի մասնակիցները ներկայացրել էին իրենց աշխատանքները «Օսկարիկները»-ի հաղթողներին հանձնարվելու արժանիքը։

Հաղթողները չեն ստացել միայն «Օսկարիկները»-ի հաղթողներին հանձնարվելու արժանիքը, այլ նաև մրցույթի մասնակցներին հաղթողներին հանձնարվելու արժանիքը։

Ընդհանուր առմամբ Մեծ Բրիտանիայի (1921-2000) իր կյանքի ընթացքում 40 տարեկան ազատ ժամերը նվիրել է այսօրվա Հայաստանի Հանրապետության սահմանում գտնվող ժայռադեղնակների հայտնաբերմանը ու դրանք բոլորի վրա արձագանքելու։ Այս սխեման աշխատանքի արդյունքում նրա արժեքները կուսակցել են հազարավոր ժայռադեղնակներ, որոնց միայն չնչին մասն է ներկայացվել համաբնական թվով հոգևորականների

ներ)։ Այդ առաջնությունից բացված ունեն իրենց «դասական ճանաչողությունը հաստատող հիմք» (էջ 12)։

«Ժայռադեղնակներում հանդիպող նշանակությունը և գաղափարաբանությունը նույնպես կրկնվում են հայկական եւ հունական տառերը (էջ 11, 22-23)։ «Մասնագիտացված օգնությունը ժայռադեղնակների նշանակությունը, որոնք նրա համար որդեկան ճանաչողություն է հիմք հանդիսացան հայկական այբբենական գրերն ստեղծելու» (էջ 28)։ Ամենաարժեքավոր

դեղնակներում են երևում։ Նա հեղինակը լեռներում հայտնաբերել է փոքր ժայռադեղնակներ, որոնք կենդանի վաղ ժամանակներում Հայաստանի կենդանական ժայռադեղնակներն է եղել (էջ 19)։ «Շիրակացուց, Գալիլեյից եւ Կոթեռնիկոսից հազարամյակներ առաջ մեր նյութերը դասակարգվել է գնդաձև» հայաստանյան մի ժայռադեղնակներում։ Ս. Պետրոսյանը մեծ խորհուրդ է տեսնում «այն բանում, որ արիա-

«Հայկական հնագույն հանրագիտարանի» վավերագրերը

Մաշտոցը հայոց այբուբենն արձանագրել է հայկական լեռնաշխարհի ժայռապատկերների՞ց

ճանաչողությունը։ Նրա կյանքի վերջին տարիների երազում է եղել իր հավանած ժայռադեղնակների ներկայացումը մեկ հաստով։ Սակայն ֆինանսները չկային։ Իմաստով մեծ մասնաճի աշխատանքի գոյության մասին, լրանցելու արժեքը Գետրո Թաթևադեղնակների եւ Սուրեն Պետրոսյանի դուստր Ծողիկի սրամարմին նյութերի մեկնելուն վաղ առաջ զարմանքով լույս տեսավ «Հայկական ժայռադեղնակներ» վերնագրով մեծածախ հասոցը «Եզեա» հրատարակչությունից։ Համաձայնագրվելու հետո կից են «Հայ դաս» հասարակական-հարաբանական եւ «Ամսօր» հասարակական կազմակերպությունները, խմբագիրն է Ռաֆիկ Բարսեղյանը։

գիտերի սկզբնական ամփոփվեց փրկարարական խաչի մեջ» (էջ 29), եւ հայտնում, որ վիճարկող դեմ մասնագիտացված փորձագետները ժայռադեղնակներն է մեծ մասնաճի աշխատանքներ, «որտեղ Տիրամայրն իր ներքին ձեռքերով դառնում է բարոյական մանկիկներ։ Բարոյի վրայի խաչը դա արեւն է, որից սերվել է մանկիկը՝ Վահագնը։ Մանուկ Վահագնի դիմաց դասակարգված է արեւի առաջին խորհրդանշանը՝ մեծ խաչը, որտեղ արագուց Վահագնի արեւածին, այսինքն՝ ասվածածին լինելու» (էջ 21)։ Հեղինակի կարծիքով, «Ժայռադեղնակների դերն առանձնակի է հայոց դաստիարակմանը (էջ 13)։ Դրանց վրա հենվելով՝ Ս. Պետրոսյանը «հավանոր կեղծի» է հայաստանում երվանդունիներից առաջ հայկական դեղնակների զգույնական արժեքը, որը, «ի գարնանս եւ ի վրդվունս կասարել եւ մասաբ էլ կասարվում է մեր վայ՝ «մաքուրականների» կողմից» (էջ 26), մինչ օրս արժեք են ընդունում հակառակը։ Նման վարձագիծը հեղինակը համարում է «սրկանություն հեծանք» (էջ 27)։

Ա-4 չափի 264 էջ ծավալով հասոցը բացվում է խմբագրի «Առաջաբանով», որը գրի բովանդակության ծանոթագրության (անոտագիտ) մեծ եռալեզու է՝ հայերեն, անգլերեն եւ ռուսերեն։ Հաջորդում են Սուրեն Պետրոսյանի ուսումնասիրությունների արդյունքում ծնված գիտական դիտարկումներն ու եզրակացությունները, որոնք տեղ են գտել «Զարդ Բարի համառոտություն ունի», «Հնագույն աստվածաբանություն», «Հնագույն դիցաբանություն», «Պատկերագրեր, գաղափարագրեր, նշանագրեր», «Գմանդ դեղնակներ արձանագրեր» եւ «Հայկական սկզբնական» վերնագրերով հոդվածներում (էջ 6-30)։ Հասոցի մնացյալ էջերում վերաբարվել են 678 ժայռադեղնակների խմբեր՝ գերազանց տպագրություններ։

ված նշանագրերից է հայոց այբուբենի առաջին տառը Ա-ը։

Հեղինակը վստահ է, «որ բացառելով Հայաստանի ժայռադեղնակների գոյությունը՝ բացառվում է նաեւ աշխարհի ժայռադեղնակների որեւէ լուրջ ուսումնասիրություն, թեկուզ այն իմաստով, որ մեր ժայռադեղնակներն են ի սկզբանե սարածվել հին աշխարհի ծագումով մեկ» (էջ 14)։ Նա համոզված է, որ Հայկական լեռնաշխարհում է եղել հնդեվրոպական (արիական) ժողովուրդների նախահայրենիքը, իսկ հայերն այդ լեռնաշխարհի բնիկներն են անհիշելի ժամանակներից։ «Այդ են հաստատում հնդեվրոպական տեսությունը, հայերի մարդաբանական սկզբները, նրանց հնագույն դիցաբանությունը եւ հնագիտական, դասական ու մեթոդաբանական այլ անհերքելի նյութերը» (էջ 15)։

Հեղինակը նշում է եւս մեկ հայկական դաստիարակության երեւույթ՝ դասական հույճարանների բառացիորեն փչացումը։ Ըստ հնագիտական վայրեր դաստիարակության եւ հաշվարան չեն առնված, որի դաստիարակ «ձեռներեց ու գործունյա մարդիկ» դրանք փրկարար են անում։ Հեղինակն այս առթիվ նշում է Սելիմի լեռնանցումը իր հայտնաբերած լուսնի փորձը փորձի փորձում օրինակը (էջ 9)։ Մեր կողմից հավելվել, որ 2004 թ. մեծածախ փորձարկել փաստի ակադեմիայից եղանակ Արագածոտնի մարզի Կախվածոր գյուղի տարածքում, որի մասին հետազոտվեց Հասմիկ Գուլակյանը «Գոլոս Արմենիի» թերթում...

Հեղինակի որակումով «Հայկական հնագույն հանրագիտարանի» իր հայտնաբերած նյութերի ուսումնասիրությունը նրան հանգեցրել է հետեւյալ եզրակացությունների.

«Հայ մարդն արեւելյան երկրների մասին իմացել է առնվազն 5-6 հազար տարի առաջ եւ հյուսիսային լեռներում իրենց սիմվոլիզմով հանդերձ։ Նա չի կասկածում, որ «այնուրեքայինների այցելություններ եղել են» (էջ 19)։

«Պատմության կեղծարարները եւ հայոց նախափրկարանական մեթոդները ոչնչացնողները «չեն կրահել, թե ինչպիսի հսկայական դասական անտարկելի սկզբներ են թափանցում իրենց մեջ Հայաստանի ժայռադեղնակները (դեղնակադեղնակներ)» (էջ 8)։

«Գեղեցիկ եւ Վարդենիսի լեռներում հայտնաբերված նյութերն արագուցում են անգլիացի աստվածագետ Օլիվի վարկածը, թե «հնում աստվածային համակարգությունների կազմողները եւ նրանց դիցաբանական անվանումներով կարգողներն աղբյուր են Արարատ լեռան եւ Եփրատ գետի միջեւ ընկած տարածություններում» (էջ 16)։ Աստվածաբանությունը, «փաստորեն սկիզբ է դրել հայկական փորձարկությանը» (էջ 17)։

«Եզրագծային եւ հայկական ժայռադեղնակներում երեսգող նշանագրերը, «սարքերությունների հեն միասին», որոշակի մանուկներն ունեն (էջ 22)։

«Հայաստանյան ժայռադեղնակների գերակշռող մասը կազմում են դեղնակները (էջ 22), իսկ վերջիններիս մեջ սկզբնական կեն խաչը, որն «ունի ամենաբազմազան սարքերակներ» (էջ 24)։ Արեւի, հավերժության, կյանքի, սիրո, մահվան, հավերժ մայրամուտի, այս խորհրդանշան «ամենայն տարածումն է ստացել առաջին հերթին իր բնօրրանում՝ Հայաստանում (էջ 29)։

«Հայաստանի առաջին եւ ամենաեական ոսկեդարը եղել են մ.թ.ա. IV-II հազարամյակները» (էջ 27)։

Հեղինակը հույս է հայտնում, որ հայ երիտասարդ գիտնականները մի օր կբացահայտեն «հայոց աշխարհի մեծագույն գանձերից մեկը»՝ հազարավոր ժայռադեղնակների գաղտնիքները (էջ 18)։ Նա համոզված է, որ դրանց վրա «մի գեղեցիկ օր իր ուսումնասիրությունը կսեռի փորձարկելու փորձը» (էջ 12)։ Մինչ կգա այդ օրը, նա ՀՀ դեղնակներն ու գիտնական մարմիններին առաջարկում է ստեղծել փորձարան կամ փորձարկելու թանգարան, որը կընդգրկի ոչ միայն ժայռադեղնակները, այլեւ «ընդհանրապես հայկական փորձարկելու հնարավոր բոլոր բաժինները» (էջ 28)։

«Տիեզերագիտության կերպարային, բանախոսական եւ դիցաբանական արտահայտությունները հաստատում են, որ նախքան տիեզերքի հեն «Եփրատ», մեր նախնիներն առաջին փորձարկելու վրա են գումարել արտահայտությամբ առաջնությունը» (էջ 10), որն իր արձագանքում է գտել ժայռադեղնակներում (վիճարկող Վահագն, Հայկ Նահապետ եւ այլ ոլորացուցիչներ)։

Սուրեն Պետրոսյանի զգայացումը հայտնաբերումների մեջ հասկա-

Սուրեն Պետրոսյանի «Հայկական ժայռադեղնակներ» մեծածախ աշխատությունը ընթերցվում է չափազանց մեծ հետափրկությամբ։ Զե՛ որ այն վերաբերում է մեր դաստիարակման ամենահնագույն ժամանակներին, երբ Զրիստոսից բաց առաջ «հայերիս մոտ որդես գլխավոր աստուարեկի խորհրդանշանը ընդունված էր խաչը» (էջ 28)։

Հինգր՝ մեծ մեծ կարող ունենալ մեր, հայկականը, այլ ոչ թե վաս կրկնօրինակել ամերիկացիներին ու «ես ետ, դու ինձ» սարքերակով իրար մրցանակներ ու ֆիզիոններ շնորհել։ Մի՞թե մեզանում չկա մեկը, որ գնահատի մեր վաղուց արդեն կայացած արվեստագետներին։ Մինչդեռ այժմ դեռ «միջոց դուրս չեկած», 20 տարեկան չլուրճ, լավ «երգադաս» ունենալով, կամ էլ հովանավոր ու սիրելի, դառնում են «երգի դեսպան», սարվա «լավագույն երգիչ» կամ «երգչուհի», սարվա «լավագույն հայտնություն»։ Ինչո՞ւ եմ ժամանակս չունեմ «փչացնում» երիտասարդ երգիչ-երգչուհիներին ու նրանց հիվանդացնում աստվածային ցավով։

Տարօրինակ չէ, որ մի փանի ժամ ձգձգված, հոգնեցնող ու ձանձրացնող այդ մրցանակաբաշխության կեսից դալիճը սկսեց դասարկվել, իսկ իմ հարեանությունը նստած հյուրերն սկսեցին հորանջել։ Մեզանում ձեռավորվել են մի փանի՝ այսօր կոչված թայֆաներ՝ համերգներ կազմակերպող գեղարվեստական ղեկավարներ, ղրոդյուսերներ, որոնք ներքին համա-

Մեկ շնչով կարդացվող վեպ

Տղազուլել է «Ճակատագրի առեղծված» նովելավեպը։ Այն Սամվել Սաֆարյանի հերթական գործն է։ «Ժամային եւ կառուցվածքային առումով այդ վեպն առանձնանում է ժամանակակից արձակագրերից հայտնի գործերից, այն ժամանակների ու բարերի միջով անցնող իրադասում է եւ այդ իմաստով էլ մի տեսակ գրական փրկարան է դառնում», սա Եչոսր Ղազարյանի գնահատականն է։ Վեպի մյուս առանձնահատկությունը, նրա տղազուլությանը, ընթերցելու դյուրությունն ու ձգողականությունն է եւ «կարդացվում է միանգամից ու ստեղծում տղազուլությունների ամբողջություն՝ ինչպես վեպի ընդհանուր բովանդակության, այնպես էլ գործող անձանց կերպարներում ավարտվածության իմաստով»։ Այդ կերպարները գործում են արթն միջավայրում, էթնիկական սարքեր առանձնահատկությունների ու ավանդույթների հենով։ Գրականագետի տեսանկյունից վեպը նաեւ գրողի լայնաբեր անկման դեմ եւ հեղինակի գործերի՝ սարքերի հրատարակված բանաստեղծությունների, ղրոնների ժողովածուների շարքն է լրացնում։ Այդ բարի խնամքով եղածով չի սահմանափակվելու, երկարակեցության առումով, ինչպես վեպի խորագրում է ասված, «ժամանակը բացատրում է ամեն ինչ»։

Իսկ ժամանակին Սամվել Սաֆարյանը երեսնի ղրոնիստիկական ինստիտուտի կիրթնեցիկային ֆակուլտետն ավարտելուց հետո գործի է անցել ներքին գործերի համակարգում, մասնակցել Արցախի ազգային-ազատագրական ղրայախն։ Բայց գնեռալ-մայր Սաֆարյանը միայն գեմ բոնելով չի բավարարվել ու կյանքի փորձը նաեւ գրչով է փոխանցում, գրչով ղրայախում։ Թերեա հենց դա էլ հիմք ընդունելով, կիոնոնաղաս Դավիթ Սուրաղյանը վստահաբար հայտնեց, որ Սամվել Սաֆարյանի հաջող գործը լինելու է հենց արցախյան ազատամարտի մասին։

Գրող, գեներալ-մայր Սամվել Սաֆարյանի վստակը մեծաբերու եւ հերթական գրի շնորհանդեսին, որ տեղի ունեցավ երկ ներքին գործերի նախարարության մեթոդիկ սանը, մասնակցելու էին եկել գիտակից ընկերներն ու նրա գրականությանը ծանոթ կամ ծանոթանալու ցանկություն ունեցող անձինք։

Օրվա հետքերով

Ընթերցասիրության ճգնաժամը չի խանգարում գրահրասարակչության վերելքին

«Հանրաժողովրդում սարկան հրասարակվում են առաստեղական քվեով գրեթե մոտ 1500 անուն, որը 400-ով ավելի է, քան խորհրդային տարիների հրասարակչությունները: Ունենք շուրջ 80 հրասարակչություններ, որոնցից 40-ը ակտիվ գործունեություն են ծավալում, գրանցված են նաև հրասարակչական գործի կազմակերպման մոտ 200 կազմակերպություններ», Ազգային գրադարանում գրեթե գլուխ 1600-ամյակին նվիրված վերջին միջոցառման ժամանակ ասաց գրողների միության նախագահ Լեւոն Անանյանը: Հայ առաջին տպագիր գրիչ մինչև մեր օրերի հրասարակչությունների («Ամառաս», «Տիգրան Մեծ», «Նաիրի», «Զանգակ 97» եւ այլն) ներկայացրած գրերի ցուցահանդեսը նրա ասելով ունեն ընդգծելու, որ Մասեցի որոնումներով սկսված գործն այսօր էլ բարգավաճում է, եւ հայ գրի հաղթարձակը բարձրացվում է: Գրահրասարակչության ակտիվացումը, 1500 անուն գրերից մոտ 10 տոկոսը՝ 150 անուն գիր հրասարակվում է ժամանակակից ցրանկներում, մյուս մասը հրասարակչություններ են տպագրում: Թեեւ բավական մեծ թիվ է կազմում 1500 անուն գրերի տարեկան տպագրումը, սակայն հարկ է նկատել, որ դրանց տպահրանակը միջինը 500-1000 է:

Անցողիկային նախագահը նեց, որ այսօր թեթեւ բառ հրասարակչություններ աշխատում են դասվելով՝ ընդ որում բառերը դրսից, սակայն նրանցից բառերը մեծ դիսկոն են դիմում. այսինքն՝ սկսել են ինքնուրույն նախաձեռնել որոշ գրերի տպագրություն, իջեցնել արժեք եւ ներդրված գումարը հեռ բերել: Հրասարակչությունների շնորհակալ, բայց ոչ այնքան բախտավոր գործունեության մասին նեցեցին նաև մյուս ներկայացրած:

«Եռակողմ Ազգային գրադարանի, գրողների միության եւ գրահրասարակչության կազմակերպած ցուցահանդեսի ժամանակ ներկայացված են ոչ միայն մեզ մոտ, այլև աշխարհասփյուռ տպագրական օջախներում տպագրված հրասարակչություններ, որոնք ինչ-որ կերպ ներկայացնում են հայ գրի անցած ճանապարհը», ասաց գրադարանի տնօրեն Դավիթ Սարգսյանը: Գրահրասարակչական արտադրանքի նեված ցուցադրության առիթով գրողների միության նախագահ Լեւոն Անանյանը նեց, որ թեեւ այսօր մենք ընթերցասիրության, գրահրասարակչության ճգնաժամ ունենք, բայց այնուամենայնիվ մեր ժողովրդի զենեկի ֆոնդում կա գրի, գրի եւ գրչության նկատմամբ լուրջ արժեք, որն ինչ-որ եղ կարողանա մեր ժողովրդի անցած ճանապարհի հեռ: Մասեցի գրահրասարակչության տնօրեն

Սեն Արեւաշյանն էլ Մասեցի խորհրդանիշով անցած տարում կարեւոր մեր ձեռնարկները: Նրա խոսքերով, նախ այս տարում հրասարակվել են մի բարձր արժեքավոր հրասարակչություններ՝ Կորյունի «Վարժ Մասեցի» աշխատությունը 5 լեզուներով, մի բարձր միջազգային գիտաժողովներին նվիրված նյութերի ժողովածուներ: Պրն Արեւաշյանը հրատարակումը խոսեց օրերս վեբինարում կայացած միջազգային գիտաժողովի մասին: Նա նեց, որ գիտաժողովի ժամանակ ռուս գիտնական Սերգեյ Մուրավյովն արագացրեց, որ հայոց, վրաց եւ արվանաց գրերի գործի կազմակերպող ու սեղծող Մասեցին է: «Նա դա արագացրեց գիտնական, դասական փաստերով, գրերի գեագրական կառուցի միջոցով՝ ասելով, որ դրանք բոլորը մեկ հոգու ձեռագիր են», հավելեց Սեն Արեւաշյանը:

Ցուցահանդեսի ավարտին Մասեցի գրահրասարակչության նախագահ Լեւոն Անանյանը հրատարակված էջմիածնի ավեսարանի ֆախսիմիլային տարբերակը: «Այն տպագրվել է 4-5 տարի առաջ՝ 250 տպահրանակով, որոնցից 50-ը՝ փողոսկրյա, 200-ը կազմել կազմերով են: Դրանք համարակալված են, Հայաստանում դրանցից 8 օրինակ կա», ներկայացրեց Պրն Արեւաշյանը:

ՍՆՆՈՒՅՈՒՄ

STUDY OF THE UNITED STATES INSTITUTES 2006

The United States Embassy in Armenia is pleased to announce the Study of the United States Institutes 2006. The program is designed as a rigorous six-week faculty level seminar for multinational groups of professionals (see eligibility criteria below). The purpose of the institutes is to provide participants from countries worldwide with a deeper understanding of American society, culture, and institutions, past and present, in order to strengthen curricula and improve the quality of teaching about the U.S. in college, university, and secondary school classrooms abroad. The programs are hosted by the US educational institutions. All program costs are covered by the U.S. Government.

- This year SEVEN institute programs are offered:
1. The Civilization of the United States
 2. U.S. Political Economy and the Global Economic System
 3. The United States Institute for Foreign Secondary School Educators
 4. Contemporary American Literature
 5. U.S. Foreign Policy
 6. Religious Pluralism in the U.S.
 7. American Politics and Political Thought

Eligibility: Applicants should be university faculty including teachers, trainers, department chairs, curriculum developers, textbook writers, scholars as well as secondary school educators. Good knowledge of English is required as the seminars are conducted in English.

Applications should be returned to the US Embassy in Armenia no later than **Friday, January 13, 2006**. Application forms and more info are available at the U.S. Embassy website www.usa.am/announcements.html. For additional information about the program, please contact Ms. Hasmik Mikayelyan at the Public Affairs Section e-mail: amerstudies@usa.am; phone: 464700 x4410; address: 1 American Ave., Yerevan.

Դեկտեմբերի 23-ին, ժամը 15:00
ՀՀ ԳԱԱ մեծ դահլիճում տեղի կունենա նորվեգացի մեծ մարդասեր, խաղաղության նոբելյան մրցանակի դափնեկիր
Ֆրիտյոֆ Նանսենի
Հայաստան այցելության 80-ամյակին նվիրված գիտաժողով:
Հայաստանի Ֆրիտյոֆ Նանսեն հիմնադրամ

Կենսոնական բանկը տեղեկացնում է

Կենսոնական բանկի նախագահի դեկտեմբերի 22-ի որոշմամբ գրանցվել են «Հայկոնոմբանկ» ԲԲԸ «Այրում», «Սիսիան», «Խորենացի» եւ «Գուգար» մասնաձյուղերը՝ համադասախմբար Այրում ե/կ, Բ. Սիսիան, Երեւան մայրուղի 7, Բ. Գյումրի, Խորենացի 21 եւ Բ. Վանաձոր, Սոսկոյան 44 հասցեներում:
ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ըարաթ օրը, դեկտեմբերի 24-ին, Տիգրան Պետրոսյանի անվան Երաստանի հանրային համալսարանում Հայաստանի 2005 թ. լավագույն մարզական թիմ ճանաչված Երաստանի հավաքականի հեռ Սկիզբը՝ 11:00-ին
Հրավիրվում են մարզական լրագրողներ ու Երաստանի մամուլային ծառայության ֆեդերացիա

EBRD Business Advisory Services Programme for Armenia
ՎԶԵԲ գործարար խորհրդակցական ծառայության ծրագիր Հայաստանում
Call for proposals

Background:
The European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) Business Advisory Services (BAS) Programme has been operational in Armenia since 2003 and has successfully assisted a total 247 enterprises with funding from the EU and the EBRD Multi Donor Fund for the Early Transition Countries.

The EBRD BAS Programme assists micro, small and medium sized enterprises to improve their competitiveness by using mainly competent local consultants selected on a project-by-project basis.

Objectives:
The EBRD BAS Programme has now undertaken a new initiative fully supported by the Canadian International Development Agency (CIDA) aimed at supporting women entrepreneurs. The BAS Programme will provide project grants of a maximum 9,000 per project to support established women managed/owned companies and start-up businesses in the regions of Armenia.

Call for ideas:
The EBRD BAS Programme for Armenia invites project ideas and proposals (1-2 pages) in line with the above objectives. Consulting companies and local organisations involved in women entrepreneurship issues should submit their proposals in English to the BAS Programme by January 15th, 2006 by e-mail only at: info@bas.am.

Արմավիրի մարզի Արեւաշյանի գյուղատնտեսական հրավիրում է աճուրդ-վաճառքի, որը տեղի կունենա **2006 թ. հունվարի 22-ին, ժամը 11:00**, գյուղատնտեսական: Աճուրդ-վաճառքում վաճառվում է համայնքի սեփականությունը հանդիսացող գյուղատնտեսական նեանակոթյան հողերը:
1 լոս-52 կոնտուրի 2,0 հա V կարգի վարելահող անցրի: Մեկնարկային գինը՝ 1,0 հա-122,500 դրամ: Առաջին լոսի ֆանակը՝ 2,0 հա, մեկնարկային գինը՝ 245,000 դրամ: Մեկ աճուրդային ֆայլը՝ մեկնարկային գին 1 տոկոսը՝ 2,450 դրամ:

ՀՀ Կենսոնական բանկը 23.12.2005թ. ժ.9.00-ից սահմանում է արտադրողի հեռեկալ հաճվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հեռեկալ գները.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտադրող	Հաճվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	446.25	441.80	450.70
EUR	1	ԵՎՐՈ	527.56	524.40	530.70
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	15.47	14.50	16.40

ԽՍՏՈՐԵՆ ԴԱՏԱՊԵՆԵԼ ԳԱԶԻ ՄԱՐԲԵՐԻՑ ՕԳՏՎԵԼՈՒ ԿԱՌԱՆՆԵՐԸ

ԽՈՒՄՓԵՐ ՏՐԳԵՏԻՑ

Բոլոր գիտենք եւ լավ ենք լուրջացնում հողեկի չարիքները, թե որքան վնաս կարող է առաջացնել հողեկի, գիտենք, բայց համադասախմբան հեռեկալները չենք անում: Մեր օրերում էլ հողեկի վնասը ոչ մի դարազայում չի բացառվում, դարազային հարկավոր է լուրջ ուշադրություն դարձնել այդ չարիքի կանխման միջոցառումներին, իսկ հողեկի ծագման դեղում ամեն ինչ անել այն օրս մարելու եւ վնասը նվազագույնի հասցնելու համար:

Հողեկի են առաջանում նաև ծխնելույզների տեղադրման տեխնիկական խախտումների հեռեկալով: Հակահողեկային դաշնային համաձայն, ծխնելույզները դեռ էլ լինեն զերմանեկուսացված: Փոսան օրերին առանձնադեպ դեռ էլ զգուցումը ու հեռեկալներն օգտվեն բնական զգալի սարավորումներից: Գազի սարբերից այս օրերին բնակիչ-բաժանողներն օգտվում են գազօջախից, գազի վառարաններից եւ ջրասառարաններից: Նախան գազի սարբերից օգտվել սուղել ծխնելույզի ֆառի առկայությունը: Ծխնելույզի ֆառի թուլության, խցանման կամ բացակայության ժամանակ գազի թեռայրման հեռեկալով առաջանում է ածխածնի օսիղ (ծուղ գազ), որն ուժեղ թունավոր գազ է եւ դրա անեան առկայությունը շնորհիվ առաջանում է ածխածնի օսիղ (ծուղ գազ), որն ուժեղ թունավոր գազ է եւ դրա անեան ֆանակության առկայությունը շնորհիվ առաջանում է ածխածնի օսիղ (ծուղ գազ):

«Հայաստանի հրեռք անվանագրության մասնագիտացված ծառայություններ» իրավաբանական անձանց միության խորհուրդը նրա անվանագրության մասին հայտնելով բնական գազով գազի ֆիկացված բազմաբնակարան շենքերի, բնակարանների, առանձնատների, հասարակական եւ (կամ) կոնոնակ գազի թեռայրման հեռեկալով առաջանում է ածխածնի օսիղ (ծուղ գազ) թունավորման թուրք կանոնները:

Առաջին հերթին չի կարելի առանց հսկողության թողնել վառվող գազի սարբերը, դրանցից չեթեք է օգտվեն անչափահաս երեխաները: Օգտվելուց առաջ դեռ էլ օդափոխել շենքերում, որտեղ տեղադրված են գազի սարավորումները: Նախան օգտվել սուղել ծխնելույզների ֆառի առկայությունը: Զարի առկայության դեղում միայն օգտվել գազի սարբերից: Չի թույլատրվում ռեռի են խողովակի միջոցով ինքնաբեռ վառարանում գազի օգտագործումը: Արգելվում է ջեռուցման կոռուսի առաջանումը լուրջացնելով ինքնաբեռ վառարանում գազի սարավորման ծխածնի սրամաչափը: Ծխնելույզների ֆառի թուլության, խցանման կամ բացակայության ժամանակ գազի թեռայրման հեռեկալով առաջանում է ածխածնի օսիղ (ծուղ գազ), որն ուժեղ թունավոր գազ է եւ դրա անեան ֆանակության առկայությունը շնորհիվ առաջանում է ածխածնի օսիղ (ծուղ գազ):

Նուսի խնդրում ենք ազգաբնակչությանը, որն օգտվում է բնական գազից, «Հայաստանի հրեռք անվանագրության մասնագիտացված ծառայություններ» իրավաբանական անձանց միության ծառայության հեռեկալով առաջանում է ածխածնի օսիղ (ծուղ գազ) ֆանակության մասին ակտիվ կապալուցումը ակտիվ:

Ծխածնի օսիղի մարման, վերանորոգման աշխատանքներ կատարելու համար կարող եք զանգահարել հեռեկալ հեռախոսահամարով՝ 58 63 72:

Սիրելի հայրենակիցներ, հողկան ընկալել որոշ նրա անվանագրության շեռանկուն:

Ընտրվող Ամառու եւ Սուրք ծնունդ

1. Տոնածառը մի տեղադրել առաջնող սարբերի մոտ:
2. Տոնածառն ամրացրել կանգուն հիմքի վրա:
3. Տոնածառը մի գաղարեք բաժնակով, թղթով եւ այլ հրավառ նյութերով:
4. Տոնածառը գաղարեք միայն գործարանի լուրջացնում լույսերով:
5. Երեխաներին միայնակ մի թողել տոնածառի մոտ:
6. Հողեկի դեղում զանգահարել 1-01 հեռախոսահամարով:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀՐԵՐՑ ԱՆՎԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՆԱԳՐԱՍԳՆԱԾ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»
ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆԿ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

ՈՉ ԴԱՏԱՊԵՆԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆԱԿՆԵՐ

